

بررسی پیوست تاریخی و فرهنگی در مناطق روستایی شهر کهنوج

- مریم رضایی *^۱
طیبه جهانگرد^۲
حسین دوستی مقدم^۳
ملیحه دوستی مقدم^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۶/۲۷ تاریخ چاپ: ۱۳۹۸/۰۶/۲۸

چکیده

فرهنگ به عنوان جهت دهنده به تصمیمات کلان، در تصمیم های اقتصادی، سیاسی، مدیریتی و یا تولید نقش اساسی دارد. فرهنگ مثل روحی است که در کالبد همه فعالیت های گوناگون کشور حضور و جریان دارد. از طرفی علیرغم اهمیت بسیار زیاد مقوله فرهنگ در توسعه جوامع انسانی به ویژه سکونتگاههای روستایی، این موضوع در اهداف، دستورالعملها و ضوابط انجام مطالعات توسعه روستایی مغفول مانده است. به همین دلیل تحقیق حاضر با هدف بررسی توجه به پیوست فرهنگی در روستاهای شهرستان کهنوج، انجام شده است. روش تحقیق توصیفی^۵ تحلیلی می باشد و جمع آوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای و میدانی صورت گرفته است. داده های بدست آمده از پرسشنامه به وسیله نرم افزارهای آماری Excel و Spss16 و با آزمون تی تک نمونه ای مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج بدست آمده نشان می دهد که در توجه به پیوست فرهنگی در روستاهای شهرستان کهنوج بسیار کم است. از طرف دیگر نتایج پرسشنامه بیانگر این مطلب است که هرچه به پیوست فرهنگی بیشتر توجه شود به همان نسبت مشارکت روستاییان برای رسیدن به توسعه بیشتر شد.

واژگان کلیدی

پیوست فرهنگی، توسعه روستا، روستاییان، شهرستان کهنوج

^۱ دانشجوی دکتری تاریخ دانشگاه پیام نور قم

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه سیستان و بلوچستان

^۳ کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی گردشگری گرایش برنامه ریزی منطقه ای دانشگاه سیستان و بلوچستان (H.doostizabole@gmail.com)

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه زابل

۱. مقدمه

یکی از اولویت های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ارتقای هویت اسلامی، ایرانی، انقلابی و پویای طریق جامعه مهدوی (عج) در عرصه های فرهنگ و هنر، تعلیم و تربیت، علم و فناوری، اطلاعات و ارتباطات و رسانه است به گونه ای که در سطح منطقه و جهان اسلام به الگویی الهام بخش بدل گردد. به این منظور مسئولان فرهنگی کشور اهداف چشم انداز فرهنگی ۲۰ ساله ایران در افق ۱۴۰۴ را تبیین و ابلاغ نموده اند. به طوری که همه امور، قوانین، ضوابط و بخشنامه های توسعه در تمام سازمان ها و نهادهای دولتی، نیمه دولتی و خصوصی باید در راستای نیل به اهداف چشم انداز باشد. پیوست فرهنگی با هدف تبیین ضرورت، جایگاه، چیستی، ساختار و الزامات قانونی در سطح کشور تهیه شده که ذیل نقشه مهندسی فرهنگی، ترسیک گر نقطه کانونی سامانه نظارت و ارزشیابی در نظام مدیریت راهبردی فرهنگی کشور است (دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۲). مهم ترین هدف پیوست فرهنگی ایجاد زمینه و شرایطی است که با ایجاد گفتمان فراگیر اصلاح عملکرد فرهنگی تصمیمات مدیریتی در همه ی سازمان های اجرایی کشور، ضمن اجرای مطلوب طرح های مهم به ویژه پروژه های عمرانی، اجتماعی و اقتصادی، ارزش های دینی و ملی و انقلابی نیز حفظ و تقویت گردند. از طرفی پیوست فرهنگی از مفاهیم بنیادی و راهکارهای اساسی است که در راستای راهبردی مفاهیم مهندسی فرهنگی، رصد فرهنگی و مدیریت فرهنگی، توسط مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۶ در دیدار با اعضای شورای انقلاب فرهنگی مطرح گردیده است. علاوه بر این مراکز عمده سیاست گذاری در جامعه اسلامی ایران به ویژه در بحث مدیریت روستایی این مفهوم فرهنگی را باید سر لوجه فعالیت های اقتصادی، زیبا سازی، اجتماعی و عمرانی مناطق روستایی خود قرار دهند، و اذهان بسیاری از مراکز علمی، تحقیقاتی و پژوهشگران در این زمینه معطوف به اهداف مدیریتی خود نمایند. اشتراک تمام رویکردها و عملکردهای سازمانی و نهادینه شده این فرایند در جامعه، توجه به بعد عملیاتی و تاثیر گذاری عملکرد این نظام در عرصه مدیریت فرهنگی کشور از مهم ترین پارامترها و شاخص های اساسی گسترش عملی و کاربردی این فرایند در بین حوزه های مختلف مدیریت روستایی شد.

۲. مبانی نظری و ادبیات پژوهش

هر جامعه ای در روند رو به توسعه پایدار و همه جانبه خود در جهت تامین نیازها و خواسته هایش باید به تمام اجزای توسعه پایدار خود توجه کامل داشته باشد، در غیر این صورت دچار عقب ماندگی و تاخر فرهنگی خواهد شد. بر این اساس از بعد جامعه شناسی « از آنجاییکه الگوهای فرهنگی یک جامعه از شیوه های رفتاری، نهادها و سایر عناصر به هم پیوسته و منسجم تشکیل شده است تغییر در بخشی از فرهنگ (اختراع، رشد جمعیت و یا پیدایش هر چیز نو یا متفاوت) سبب ایجاد تغییرات، تنش ها و فشارهایی در سایر قسمت های فرهنگ خواهد گردید. در این حالت ضرورت و یا نیاز به تطابق و تنظیم مجدد، که سبب خواهد شد تا فرهنگ به تعادل جدید برسد، احتمالاً منجر به دگرگونی های تطابقی خواهد گردید. اما این فرایند تعدادی معمولاً خیلی سریع بروز نمی کند و ممکن است فاصله زمانی زیادی وجود داشته باشد تا یک جزء عقب مانده فرهنگ بتواند به سایر قسمت ها برسد و یکپارچگی فرهنگی حاصل شود. به ویژه در عصر جدید، اغلب طرح ها و نوآوری ها چنین وضعیتی دارند. جامعه شناسان این حالت را تأخر فرهنگی می نامند» (محسنی، ۱۳۷۸). با توجه به چنین غفلتی که در طرح های توسعه پایدار جامعه روستایی در تمام عرصه ها می تون مورد مشاهده قرار داد، ضرورت فرهنگ و پیوست رفتاری آن باید در روستاها مورد اهتمام قرار گیرد. بنابراین پیوست فرهنگی عبارت است از فرایند

تعیین، پیش بینی، ارزیابی و آگاه سازی در خصوص تاثیرات اجتماعی فعالیت ها یا سیاست جاری پیشنهاد شده بر زندگی، نهادها و منابع فرهنگی. از این طریق پیوست فرهنگی با هدف کاهش تاثیرات مخرب و افزایش نتایج مثبت، یافته ها و نتایج را در فرایند برنامه ریزی و تصمیم سازی وارد می سازد. (مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی). متأسفانه نگاه مدیریت اجرایی روستاها در اجرای کاربردی طرح ها توسعه مند بیشتر سیاسی، اقتصادی، عمرانی و منفعت طلبانه است و به دلیل فقدان دیدگاه مدیریت فرهنگی حاکم بر اجرا و نظارت دقیق و مشارکت طلبانه روستاییان، در حال حاضر توسعه فرهنگی در حوزه مدیریت روستایی مورد غفلت قرار دارد. به عبارت دیگر معمولاً هر وقت از توسعه در یک جامعه نام برده می شود آنچه به ذهن متبادر می گردد، توسعه در بخش های عمرانی و اقتصادی و حداکثر سیاسی است و معمولاً مقوله فرهنگ مورد غفلت قرار گرفته و به رابطه فرهنگ با ابعاد دیگر توسعه توجهی نمی شود (رضایی، ۱۳۸۸). از این رو در پژوهش حاضر که با هدف بررسی پیوست فرهنگی در مناطق روستایی کهنوج انجام گرفته است تلاش است، با رویکردی توصیفی-تحلیلی و انجام مطالعات کتابخانه ای و میدانی شاخص های پیوست فرهنگی را مشخص و نقش آن را در توسعه مناطق روستایی تجزیه و تحلیل نمائیم و بتوانیم و در نهایت بتوانیم راهکارهای مناسب جهت افزایش توجه به پیوست فرهنگی در روستاها را ارائه دهیم.

پیوست فرهنگی

مجموعه ای است برای شناسایی، اقدام و ارزیابی از آثار و پیامدهای فرهنگی طرح ها و فعالیت ها که پس از انجام مطالعات لازم و با استناد به مبانی نظری و اسناد بالادستی بویژه نقشه مهندسی فرهنگی کشور متناسب با مقتضیات و شرایط جامعه، ضمن معرفی داده - ستاده یک سیاست اجرایی، طرح یا لایحه، پروژه یا هر فعالیت مهم دیگری با فرهنگ جامعه، با ارائه راهکارهای عملی برای تقویت آثار مثبت و حذف و کاهش پیامدهای مخرب آن در فرهنگ جامعه، راهنمای مجریان فعالیت ها و طرح ها در رعایت راهبردها، اعمال الزامات و استانداردهای مربوط و راهکارها در برنامه ها و اقدامات عملی در اجرای آن فعالیت خواهد بود (از کیا و همکاران، ۱۳۹۵).

پیوست فرهنگی، مجموعه ای است برای شناسایی، اقدام و ارزیابی از آثار و پیامدهای فرهنگی طرح ها و فعالیت ها که پس از انجام مطالعات لازم و با استناد به مبانی نظری و اسناد بالادستی به ویژه نقشه مهندسی فرهنگی کشور متناسب با مقتضیات و شرایط جامعه، ضمن معرفی داده ° ستاده یک سیاست اجرایی، طرح یا لایحه، پروژه یا هر فعالیت مهم دیگری با فرهنگ جامعه، با ارائه راهکارهای عملی برای تقویت آثار مثبت و حذف و کاهش پیامدهای مخرب آن در فرهنگ جامعه، راهنمای مجریان فعالیت و طرح ها در رعایت راهبردها، اعمال الزامات و استانداردهای مربوط و راهکارها در برنامه و اقدامات عملی در اجرای آن فعالیت خواهد بود (دهشیری، ۱۳۹۳).

نظام نامه پیوست فرهنگی

سندی است که فعالیت ها و طرح های مهم، شرح وظایف و حدود مسئولیت نهادها و سازمان های مختلف کشور، تعیین شیوه و چگونگی اعمال نظارت بر فرایند تهیه، تدوین و اجرای پیوست های فرهنگی و سایر اقدامات مربوط به ایجاد ضمانت اجرا و پشتیبانی از آن را تعیین می کند (رستگاری و نوری پور، ۱۳۹۸).

شاخص های فرهنگی

به متغیرهای اصلی و مهمی اطلاق می شود که بر اساس شاخص های نقشه مهندسی فرهنگی در فرایند تبیین آثار و پیامدهای فرهنگی، راهکارهای اصلاحی و اعمال ارزشیابی و نظارت بر فرایند تهیه، تدوین و اجرای پیوست های فرهنگی تعیین شده و با روش علمی اندازه گیری و برای تعیین میزان موفقیت اجرای پیوست فرهنگی و آثار آن در هر فعالیت بدان استناد می شود.

در حقیقت پیوست فرهنگی فرصتی ارزشمند به منظور جاری ساختن سیاست های کلان فرهنگی، ابزاری برای ایجاد مصنوعیت و پیشگیری از پیامدهای منفی در عرصه فرهنگ و همچنین اقدامی در راستای ایجاد تحول و پیش برندگی در فرایندها و روش های مدیریت فرهنگی کشور مبتنی بر ارزش های فرهنگ اسلامی و در نهایت، عامل موثر در جهت ارتقای بهره وری محسوب می گردد.

فرهنگ و روستا

فرهنگ به معنای عام کلمه عبارت از پیشرفتهای معنوی و ژرفای فکری یک قوم، قبیله یا ملت در طول تاریخ و مجموعه ای از ارزشها، هنجارها، آداب و رسوم، میهن، سنن، زبان، ادبیات، قوانین اجتماعی، هنر و معماری، ابزار و اشیاء مربوط به آن ملت یا قوم است. «ادوار تایلر» فرهنگ را مجموعه پیچیده های که دربرگیرنده دانستیها، اعتقادات، هنرها، اخلاقیات، قوانین، عادات و هرگونه توانایی دیگری است که به وسیله انسان به عنوان عضو جامعه کسب شده است تعریف میکند. (خاکپور و شیخ مهدی، ۱۳۹۰) فرهنگ را از جهتی به فرهنگ مادی و فرهنگ معنوی کرده اند. فرهنگ مادی همه وسایل و ابزارهای مادی و آنچه به دست بشر از ماده طبیعی ساخته شده و شیوه ها و فرایندهای ساخت و ساز آنها میدانند؛ و فرهنگ معنوی را شامل ارزشها، باورها، اندیشه ها، دانش و فنها، دین، آداب و سنتها، علوم و فلسفه، ادبیات، هنر و همه فراورده های ذهنی انسان مطرح می کنند (پوردیهمی، ۱۳۹۰).

فرهنگ یک ایده، اندیشه، مفهوم و ساختار نظری است. همچنین یک ویژگی برای بسیاری از موضوعات نظیر تفکر انسان، اعتقادات، اعمال و چگونگی انجام آن میباشد. معمولاً اغلب طراحان و محققین بر اهمیت و تاثیر فرهنگ در محیطهای مصنوع تاکید داشته اند. در تعاریف گوناگونی که برای فرهنگ آمده است سه نکته عمده را میتوان از سایرین جدا کرد تا هدف اصلی در استفاده از فرهنگ بررسی شود (کریمی و احمدوند، ۱۳۹۳).

۱- روش زندگی که نحوه زندگی انسانها مربوط میشود و بر رفتارهای روزمره انسانها استوار است و هدف از فرهنگ در آن مهیا نمودن شرایطی برای زندگی است.

۲- جنبه های ذهنی انسانها که باورهای ذهنی، بیان و نحوه استفاده از قرارگاه های رفتاری مربوط میشود و هدف از آن کنترل همه مواردی است که در روش زندگی وجود دارد.

۳- همسازی با محیط که به روش ارتباط برقرار کردن انسان با محیط نظیر استفاده از منابع موجود در محیط و استفاده از سیستمهای طبیعی در محیطهای مختلف میپردازد که هدف از آن مشخص کردن گروههای اجتماعی و در نهایت مشخص کردن تفاوتهای آنها با یکدیگر است.

در تعاریفی که پیشتر از فرهنگ ذکر شد، یکی از بارزترین وجوه نمودهای فرهنگی، معماری بیان گردید. به عبارتی دیگر، از مطالعه مظاهر فرهنگی و به طور اخص معماری، میتوان به چگونگی رفتارهای اجتماعی و انفرادی و ویژگی های اندیشه های بشری پی برد (زارعی، ۱۳۹۵).

فرهنگ می تواند حتی در ساخت و سازهای محیط روستا نیز نمود داشته باشد. تمایل یا عدم تمایل به معاشرت و تعامل با افراد نیز به فرهنگ اجتماعی وابسته است. معیارهایی که در خانه های بومی در روستاها در نظر گرفته می شود، بر اساس نیازهای کاربران در شرایط تکنولوژیکی، اعتقادی و اجتماعی بوده است که در محیط های روستایی حاکم است و بدون در نظر داشتن و آگاهی از معیارهای آنها این محیط های روستایی قابل درک نخواهند بود. درست است که در طول زمان در برخی جوامع روستایی این معیارها تغییر یافته اند، اما در اکثر روستاها سنت ها و فرهنگ ها همچنان پابرجا و استوار هستند. بنابراین برنامه ریزان در مرحله برنامه ریزی باید اولویت های مورد نظر کاربران را که عمدتاً به بهبود و اصلاح محیط زندگی با حفظ رسوم و فرهنگ های گذشته ایشان مربوط می شود را در درجه اول اهمیت قرار دهد (زارعی و رحمانیان کوشکی، ۱۳۹۵).

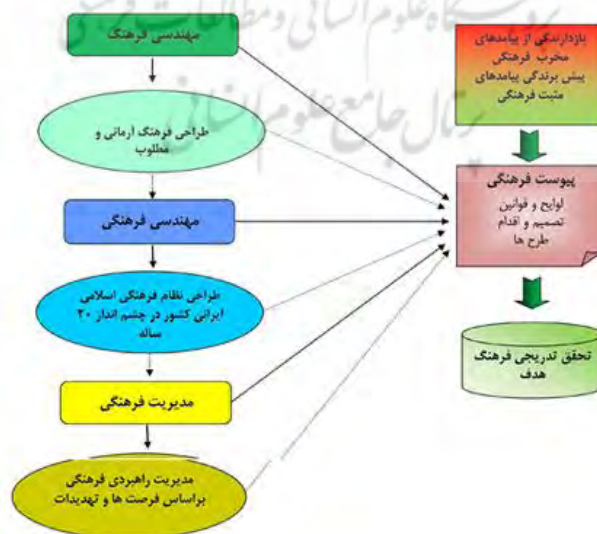
معماری عمومی و منظر فرهنگی روستا

روستا یکی از عرصه های پایدار و بسیار کهن سکونت جمعی انسان است و شامل فضاهایی عمومی می شود که زندگی اجتماعی در آن شکل میگیرد و در همنشینی با خانه که محل سکونت خصوصی است هویت خود را معنا می بخشد. ارتباطات اجتماعی مردم هر روستا بر ویژگیهای فرهنگی و محیطی آن منطقه مبتنی بوده و دارای انسجام زیادی است. تعاملات اجتماعی ساکنان یک مجموعه زیستی نسبتاً کوچک مانند روستا بر چگونگی شکل گیری محیط روستا متوثر است. در چنین مجموعه هایی امنیت موجب از میان رفتن حجاب و لایه های پنهان بنا میگردد و شاهد معماری خالص و صادق است (زارعی، ۱۳۹۵).

ارتباط و تعامل بین انسان و طبیعت در سکونتگاه های روستایی مبتنی بر معیارهای مشخصی است که فرهنگ نقش بسزایی در شکلگیری و تقویت و تربیت آنها دارد. مجموعه این ارتباطات در اشکال و ابعاد مختلف که نشانگر شکل زندگی، نحوه تأمین معیشت، الگوی بهره برداری از محیط پیرامون و نحوه تصرف، تغییر و بهره برداری از زمین بر مبنای الگوهای فرهنگی خاص است، منظر فرهنگی نام دارد (رستنده، ۱۳۸۸). عوامل تأثیرگذار فراوانی در دو مقیاس خرد و کلان در شکل گیری منظر فرهنگی روستاها در ایران دخیل بوده اند این عوامل به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به وجود آورندهٔ منظر فرهنگی در سراسر سیمای سرزمین هستند که ارتباطی تنگاتنگ با فرهنگ ساکنان این سکونتگاهها دارند. منظر فرهنگی براساس مدل شکلگیری جوامع و سنتها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم هر ناحیه، به شکل ممتاز و خاص همان منطقه بروز و ظهور یافته و به نحوی تفکیک ناشدنی با زندگی مردم عجین گشته است. براساس تعریفی شاعرانه، عناصر اصلی منظر همانا درخت، رود، ابر، کوه و انسان هستند. (همان به نقل از اسپیرن) همهٔ این عناصر در نگاهی کلی در تعادلی پویا در طول زمان شکل می گیرند و خود سبب تغییر در منظر و به تبع آن منظر فرهنگی میگردند. به نظر میرسد که این فرآیند زمانی به نوبه خود سبب ایجاد شکلی از منظر میگردد که به دلیل حضور انسان در آن به عنوان شاخصی تأثیرگذار « بعد زمان »، میتوان نام منظر فرهنگی را بر آن نهاد. بنابراین در فرآیند شکل گیری منظر فرهنگی مدنظر است و به عبارت صریح تر موضوع گذر زمان ایجاد و سپس تقویت منظر فرهنگی نقش اساسی دارد. به طور کلی « اصطلاح منظر» را

میتوان فرهنگی «متأثر از فرهنگ بومی» در یک روستا دانست. بررسی تاثیرات فرهنگی بر سکونتگاههای انسانی در جامعه شناسی روستایی در کنار جامعه شناسی شهری و عشایری قرار دارد. در اکثر تعاریفی که از روستا در ایران بیان شده است، جدا از ملاک جمعیتی که وجه تمایز روستاها از شهرهاست، روستا را یک واحد جغرافیایی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ویژه‌ای معرفی میکند که خودکفا و خودگردان بوده و اقتصاد اصلی آن بر پایه تولیدات کشاورزی، دامداری، باغداری و سایر مشاغل خدماتی روستایی قرار دارد. افراد روستا دارای ارزشهای اجتماعی تقریباً یکسانی هستند و ارتباطات شخصی مستمری دارند. میتوان گفت که شکلگیری روستاها اتفاقی نبوده بلکه تابعی است از زمان و تغییرات فرهنگی مجموعه‌های روستایی مبتنی بر کنشهای متقابل انسان و محیط پیرامون. بنابراین ساختار اجتماعی روستا به عنوان واحد اجتماعی و فرهنگی باید مجموعه‌ای مستقل از سایر نقاط باشد که میتواند ویژگیهای منحصر به فردی داشته باشد. در واقع باید گفت خصوصیات اجتماعی هنر منطقه متأثر از بروز تحولات فرهنگی، اقتصادی، توسعه شیوه‌ها و شبکه‌ها ارتباطی و تامین خدمات و تسهیلات زندگی بوده و درگیر زمان، تغییر در هریک از عوامل اولیه، نظام اجتماعی روستا شده است (عینالی و قاسملو، ۱۳۹۶).

از آنجایی که در روستاهای ایران بناها توسط صاحبخانه ساخته میشود نیازها و خواسته‌های افراد درک شده و مسکن کاملاً پاسخگوی نیازهای صاحبان خانه طراحی میشود. به بیانی دیگر مالک بنا دیگر تنها یک استفاده کننده نیست. در این نوع معماری شکل بنا کاملاً منطبق با نیازهای فیزیکی و فرهنگی استفاده کننده میباشد. این نیازها تنها فیزیکی و مسائل مادی امرار معاش نبوده، بلکه تجلی غیرمادی است که منعکس کننده جستجوی مکانی ویژه برای خود است. جایی که در نهایت آزادی، اجازه اظهار کردن و عینیت بخشیدن به بازنمایی ویژگیهایی برای خود در علامتگذاری و تعیین قلمرو، گاه خیالی و گاه عینی است. شاید این موضوع را بتوان تعمیم داد که در همه جا شکلگیری فضاهای روستایی مبتنی بر چهار عامل شرایط جغرافیایی و طبیعی زمین، اقلیم، نحوه امرار معاش ساکنین و خصوصیات اجتماعی و فرهنگ مردم منطقه قرار دارد (فتاحی و همکاران، ۱۳۹۴).

شکل ۱- تجزیه فرهنگ به اجزا و عناصر خرد و ارتباط آن با محیط‌های روستایی (پوردیهمی، ۱۳۹۰)

توسعه فرهنگی اجتماعی روستا

توسعه روستایی مفهومی با سابقه است. بسیاری از صاحب نظران توسعه، فرهنگ را به مثابه سنگ بنای توسعه قلمداد نموده اند. از اینرو باید اذعان داشت از جمله مسائلی که میتوانند به توسعه روستاها کمک شایانی کند. توجه به مسئله فرهنگ در مناطق روستایی است. فرهنگ ابزار موثر و پویای انطباق جامعه با محیط جدید زیست است. توسعه فرهنگی می تواند به تضادی که میان نو و سنت و میان شهر و روستا وجود دارد پایان بخشد. (فاضل نیا، ۱۳۸۹: ۱۵۰). مطرح شدن فرهنگ به عنوان مهمترین عامل در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها و ضرورت پرداخت به آن در برنامه ریزیها موضوعی است که در سالهای اخیر بدان توجه شده است. برنامه ریزی در کارهای فرهنگی مشکلات متعددی را در راه خود میبندد که موجب پایین آمدن کارآیی آن میشود. این مشکلات عمدتاً از ماهیت موضوع فرهنگ و مشکلات عمدتاً از ماهیت موضوع فرهنگ و مشکلات عام جامعه ناشی میشود. امروزه، بعد فرهنگ در برنامه ریزی با رویکرد توسعه پایداری مورد توجه قرار گرفته است. هر چند مباحث اولیه پایداری در زمینه زیست محیطی مطرح شده، اما خصوصیات مفهوم پایداری و ویژگی های چند بعدی آن، محدود شدن آن را به زمینه زیست محیطی امکان پذیر نمیساخته است. از ابتدای مطرح شدن تعریف اولیه پایداری به وسیله براتلند و به طور دقیقتر از زمان دستور کار ۲۱ در کنفرانس ملل متحد (Assefa, 2007) در زمینه محیط و توسعه، مفهوم مذکور از قلمرو محیط زیست به عرصه های سیاست گذاری اقتصادی، اجتماعی و حتی فرهنگی نیز تعمیم یافته است. (صالحی میلانی و محمدی، ۱۳۸۹). توسعه پایدار در واقع بر مبنای درک درست از حقوق و فرهنگ مردمی شکل میگیرد. اساس توسعه پایدار به خصوص در روستاها بر مبنای مشارکت دادن مردم در تمامی مراحل طراحی و اجرا میباشد. مشارکت فرهنگی عبارت است از شرکت آگاهانه و داوطلبانه و موثر مردم در فرایند توسعه فرهنگی روستا، شهر و یا کشور خود. مشارکت اجتماعی فرهنگی، به دلیل ذات اجتماعی خود تحت تاثیر عوامل متغیری است. ساخت و حفظ شبکه روابط اجتماعی شکل مهمی از مشارکت اجتماعی - فرهنگی را به وجود میآورد و میتواند الزام دو طرفه و اعتماد اجتماعی ایجاد کند. در حقیقت مشارکت به عنوان ابزاری کارآمد برای رشد و توسعه در نظر گرفته میشود. این جریان بر پایه دو نظریه بنا شده است: از طرفی ارزشهای مردم سالاری، ضرورت مشارکت مردم در توسعه سیاستها و برنامه ها را ضروری می داند و از طرف دیگر حضور مردم در مراحل تصمیم سازی برنامه های توسعه، عامل تضمین کننده آنها در مراحل آتی طرح است (صالحی میلانی و محمدی، ۱۳۹۰). با توجه به مطالب گفته شده نوشتار حاضر در پی بررسی نقش پیوست فرهنگی در مناطق روستایی توجه به پیوست فرهنگی در مناطق روستایی شهرستان کهنوج به چه میزان است؟

۳. پیشینه تحقیق

- فتحی و یوسفی در سال (۱۳۹۵) در مقاله ای با عنوان « لزوم تدوین پیوست فرهنگی در طرح های هادی روستایی» به این هدف توجه داشتند که ضمن شناسایی فرایند توسعه مناطق روستایی و بیان نسبت آن با توسعه فرهنگی و اجتماعی این سکونتگاه ها به تبیین لزوم تعریف پیوست فرهنگی در طرح های روستایی اقدام کردند.

- معروفی در سال (۱۳۹۴) در مقاله ای با عنوان « ضرورت تهیه پیوست فرهنگی در معماری و شهرسازی» به این نتیجه رسیدند که چنانکه بررسی ساختمان ها و شهرها نه تنها بیانگر عدم هماهنگی آن ها با ارزش های فرهنگی جامعه می باشد

بلکه نکته قابل تامل این است که با گذشت زمان گستگی طرح ها از فرهنگ و ارزش های ایرانی و اسلامی بیشتر شده و در عوض رد پای تقلید از فرهنگ بیگانه و به ویژه غرب در عرصه عمرانی افزایش می یابد. تهیه پیوست فرهنگی برای پروژه های عمرانی می تواند در هویت بخشی به ساخت و ساز در بخش معماری و شهرسازی ایران نقش مهمی ایفا کند.

- ملکی و مودت در سال (۱۳۹۴) در مقاله ای با عنوان « رویکردی بر انسجام ملی^۵ منطقه ای با ارزیابی تنوع و پیوستگی فرهنگی^۶ قومی در شهرها نمونه موردی استان خوزستان» به این نتیجه رسیدند که شهرستان های اندیمشک، ایذه، شوشتر، شوش، رامهرمز، ماهشهر، بهبهان، دزفول و اهواز میزان HDI آنها کمتر از میانگین شاخص (۰,۸۵۸ درصد) بوده است که نشان از تنوع اجتماعی بیشتر شهرستان نسبت به دیگر شهرستان های استان دارد. و همچنین دیگر شهرستان ها از جمله اندیکا، هویزه، هفتگل، رامشیر و غیره میزان HDI آنها بیشتر از میانگین شاخص ها (۰,۸۵۸ درصد) بوده است.

- فاضلی در سال (۱۳۹۳) در مقاله ای با عنوان « پیوست اجتماعی و فرهنگی در مدیریت شهری» با بر شمردن ضرورت های تدوین پیوست اجتماعی و فرهنگی برای پروژه ها و برنامه های توسعه و مدیریت شهری، فواید مرتبت با این اقدام و عقلانیت مندرج در آن را تشریح می کند؛ و در نهایت راهکارهای بهبود وضع موجود، مطالعات ارزیابی تاثیر اجتماعی و فرهنگی و تدوین پیوست فرهنگی و اجتماعی برای پروژه ها و برنامه های مدیریت شهری را ارائه می کند.

- شربتیان در سال (۱۳۹۰) در مقاله ای با عنوان « جامعه شناسی پیوست فرهنگی در حوزه مدیریت شهری» بیان می کند که مدیریت شهری، در کنار پاسداشت ارزش های حاکم بر شهرها، باید سعی نماید که مشارکت پایدار شهروندان را در جهت نهادینه کردن این فرایند تثبیت نمایند، بنابراین نهادهای سازنده فرهنگ از طریق مشارکت پایدار شهروندان منجر به پیشرفت پایدار زندگی جامعه شهر نشین خواهد شد.

۴. روش تحقیق

روش تحقیق به صورت تحلیلی توصیفی می باشد، مطالعات کتابخانه ای و تهیه و تنظیم پرسشنامه در نقاط روستاهای بررسی شده است. جامعه آماری پژوهش حاضر را افراد ۱۵ سال به بالای روستاهای شهرستان کهنوج تشکیل می دهند، که در سال ۱۳۹۵ تعداد شان ۴۱۳۲۵ نفر بوده است. نمونه ای از جامعه آماری، مجموعه اندازه هایی است که در جریان یک تحقیق گردآوری می شود. نمونه بخشی از جامعه تحت بررسی است که با روشی که از پیش تعیین شده است، انتخاب می شود، به صورتی که می توان از این بخش استنباط هایی در باره کل جامعه به دست آورد. هر گونه استدلال در باره جامعه را می توان کم و بیش از طریق نمونه برآورد کرد. فرآیند برآورد نمونه و استخراج نتایج و استنباط های حاصل را بررسی نمونه ای می نامند. با استفاده از فرمول کوکران حجم جامعه نمونه به صورت زیر بدست می آید؛

$$N = \text{جامعه آماری}$$

$$Z = \text{مقدار متغیر نرمال واحد استاندارد، که در سطح اطمینان ۹۵ درصد برابر ۱,۹۶ می باشد}$$

$$P = \text{مقدار نسبت صفت موجود در جامعه است. اگر در اختیار نباشد می توان آن را ۰/۵ در نظر گرفت. در این حالت مقدار واریانس به حداکثر مقدار خود می رسد.}$$

$$q = \text{درصد افرادی که فاقد آن صفت در جامعه هستند (} q = 1 - p \text{)}$$

$$d = \text{مقدار اشتباه مجاز}$$

$$p = q = 0/5$$

باتوجه به فرمول حجم نمونه ۳۸۱ خانوار روستایی شد.

شاخص های مورد استفاده

در این پژوهش از شاخص های زیر استفاده شده است:

جدول ۱- شاخص های توجه به پیوست فرهنگی و مشارکت روستاییان

مولفه		
احیای میراث فرهنگی روستا، احیای مراکز مذهبی، تقویت همبستگی های اجتماعی، تقویت باورهای دینی، احیای هویت در روستاها، تولید و گسترش برنامه های فرهنگی ° هنری متناسب برای روستاییان، پاسداشت میراث فرهنگی و اسلامی در جامعه، افزایش دسترسی به کتابخانه، رواج ارزش های اخلاق پسندانه و کرامت انسانی، تقویت هویت ملی، دینی، بومی در بین روستاییان، احیای مراکز فرهنگی در طرح های کالبدی، تقویت نهاد خانواده و حمایت از همسرگزینی پایدار	شاخص پیوست فرهنگی	
رضایت از محل سکونت، اعتقاد به همکاری مداوم روستاییان در طرح ها و پروژه ها، میزان اعتقاد اهالی به اختصاص بخشی از درآمد برای طرح ها، میزان تمایل روستاییان به مشارکت در اهدای زمین، میزان تمایل روستاییان به مشارکت در زمینه مالی	مشارکت مالی	مشارکت روستاییان
میزان تمایل روستاییان به مشارکت فکری ، میزان تمایل روستاییان به مشارکت مشورتی در توسعه روستایی، میزان تمایل روستاییان به مشارکت در توسعه اقتصادی و اجتماعی،	مشارکت فکری	
میزان تمایل روستاییان به مشارکت فیزیکی در توسعه روستا، میزان تمایل روستاییان به مشارکت در فراهم کردن نیروی کار برای رسیدن به توسعه	مشارکت یدی	

۵. یافته های تحقیق

جهت ارزیابی توجه به پیوست فرهنگی در مناطق روستایی کهنوج، سوالاتی در این رابطه طرح گردید و مردم روستاهای مورد مطالعه دیده گاهای خود را در مورد متغیرهای مربوطه بر اساس طیف لیکرت بیان نمودند.

به منظور بررسی توجه به پیوست فرهنگی در مناطق روستایی کهنوج از ۱۲ شاخص استفاده شده است. که از بین این شاخص ها، عامل تقویت هویت ملی، دینی، بومی در بین روستاییان، رواج ارزش های اخلاق پسندانه و کرامت انسانی و تولید و گسترش برنامه های فرهنگی ° هنری متناسب برای روستاییان، دارای بیشترین میانگین و عامل احیای مراکز مذهبی، تقویت همبستگی های اجتماعی، تقویت باورهای دینی کمترین میانگین را بدست آورده است.

جدول ۲- شاخص های توجه به پیوست فرهنگی در روستاهای مورد مطالعه

عوامل	درصد افراد پاسخگو					میانگین	انحراف معیار
	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم		
احیای میراث فرهنگی روستا	۰	۰	۱۶/۳	۳۶/۷	۴۷	۳/۳۰۷	۰/۷۳۴
احیای مراکز مذهبی	۰	۰	۱۸/۱	۳۹/۱	۴۲/۸	۳/۱۰۹	۰/۷۴۱
تقویت همبستگی های اجتماعی	۰/۸		۲۳/۶	۳۵/۲	۴۰/۴	۳/۱۵۲	۰/۸۰۶
تقویت باورهای دینی	۰	۰	۲۴/۱	۳۶/۵	۳۹/۴	۳/۱۵۷	۰/۷۸۳
احیای هویت در روستاها	۶/۳	۱۲/۹	۲۴/۹	۲۷	۲۸/۹	۳/۵۹۳	۱/۲۰۷
تولید و گسترش برنامه های فرهنگی هنری متناسب برای روستاییان	۱۷/۱	۲۲/۳	۱۹/۲	۲۱	۲۰/۵	۴/۰۵۵	۱/۳۹۱
پاسدداشت میراث فرهنگی و اسلامی در جامعه	۱۷/۳	۲۳/۴	۱۸/۴	۲۱	۱۹/۹	۴/۰۲۸	۱/۳۹۲
افزایش دسترسی به کتابخانه	۰	۴/۵	۲۴/۴	۳۲/۳	۳۸/۸	۳/۰۵۵	۰/۹۰
رواج ارزش های اخلاق پسندانه و کرامت انسانی	۲۱/۵	۲۷/۶	۱۷/۳	۱۵/۲	۱۸/۴	۴/۸۱۳	۱/۴۱۲
تقویت هویت ملی، دینی، بومی در بین روستاییان	۲۱/۵	۱۹/۴	۱۹/۲	۱۹/۷	۲۰/۲	۴/۹۷۶	۱/۴۳۷
احیای مراکز فرهنگی در طرح های کالبدی	۶/۳	۱۶/۳	۲۵/۲	۲۵/۲	۲۷	۳/۵۰۳	۱/۲۲۳
تقویت نهاد خانواده و حمایت از همسرگزینی پایدار	۱۷/۱	۲۰/۷	۱۹/۹	۲۱/۳	۲۱	۴/۰۸۴	۱/۳۹۲

منبع: یافته های تحقیق

به منظور بررسی مشارکت روستاییان در توسعه روستاهای شهرستان کهنوج از ۱۱ شاخص استفاده شده است. که از بین این شاخص ها، عامل میزان تمایل روستاییان به مشارکت فکری و مشورتی، اعتقاد به همکاری مداوم روستاییان در طرح ها و پروژه ها، میزان تمایل روستاییان به مشارکت در توسعه فرهنگی دارای بیشترین میانگین و عامل میزان تمایل روستاییان

به مشارکت در زمینه مالی و میزان تمایل روستاییان به مشارکت در توسعه اقتصادی و اجتماعی کمترین میانگین را بدست آورده است.

جدول ۳- شاخص های مشارکت روستاییان در توسعه روستاهای مورد مطالعه

انحراف معیار	میانگین	درصد افراد پاسخگو					عوامل
		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۱/۳۱۸	۳/۳۶۷	۱۰/۸	۱۶/۸	۲۳/۶	۲۲/۸	۲۶	رضایت از محل سکونت
۰/۹۳۲	۴/۰۵۷	۰	۶	۲۲/۶	۳۱	۴۰/۴	اعتقاد به همکاری مداوم روستاییان در طرح ها و پروژه ها
۱/۲۳۶	۳/۵۲۲	۷/۳	۱۳/۶	۲۶/۵	۲۴/۴	۲۸/۱	میزان اعتقاد اهالی به اختصاص بخشی از درآمد برای طرح ها
۱/۲۹۹	۳/۳۷۵	۹/۷	۱۷/۸	۲۳/۱	۲۳/۹	۲۵/۵	میزان تمایل روستاییان به مشارکت در اهدای زمین
۰/۳۲۷	۴/۴۰۱	۰	۳۲/۳	۱۲/۹	۱۳/۴	۴۱/۵	میزان تمایل روستاییان به مشارکت فکری
۱/۹۱۷	۳/۰۰۵	۲۱/۳	۱۹/۹	۲۳/۴	۱۸/۳	۱۷/۱	میزان تمایل روستاییان به مشارکت در زمینه مالی
۱/۲۷۰	۳/۴۲۵	۸/۷	۱۶	۲۵/۷	۲۳/۴	۲۶/۲	میزان تمایل روستاییان به مشارکت مشورتی در توسعه روستایی
۱/۳۸۱	۳/۲۴۶	۱۴/۷	۱۷/۳	۲۱	۲۲/۶	۲۴/۴	میزان تمایل روستاییان به مشارکت در توسعه اقتصادی و اجتماعی
۰/۹۲۷	۴/۰۰۲	۶/۷	۶/۳	۲۳/۹	۳۳/۱	۳۰	میزان تمایل روستاییان به مشارکت فیزیکی در توسعه روستا
۱/۲۵۷	۳/۴۶۷	۸/۱	۱۵	۲۶	۲۳/۹	۲۷	میزان تمایل روستاییان به مشارکت در فراهم آوردن نیروی کار برای رسیدن به توسعه روستا

منبع: یافته های تحقیق

آزمون فرضیات

فرضیه اول

این فرضیه به شکل زیر صورت بندی شده است:

- به نظر می رسد که توجه به پیوست فرهنگی در مناطق روستایی شهرستان کهنوج بسیار کم است.

در این راستا برای آزمون فرضیه اول از آزمون « تی تک نمونه ای » استفاده شده است. این آزمون قادر است وضعیت پیوست فرهنگی را در روستاهای مورد مطالعه را به ما نشان دهد

در جدول زیر بر اساس آزمون تی تک نمونه ای، مقدار ثابت، درجه آزادی، سطح معناداری و حد بالا و حد پایین عوامل موثر در پیوست فرهنگی، نشان داده شده است.

جدول ۴- نتایج آزمون تی تک نمونه ای بررسی وضعیت پیوست فرهنگی در روستاهای مورد مطالعه

شاخص ها	عدد ثابت (T)	درجه آزادی	سطح معناداری	حد پایین	حد بالا
احیای میراث فرهنگی روستا	۸۰/۴۴۲	۳۸۰	۰,۰۰۰	۳/۲۳۳	۳/۳۸۱
احیای مراکز مذهبی	۶۹/۸۲۴	۳۸۰	۰,۰۰۰	۲/۱۷۲	۲/۶۹۷
تقویت همبستگی های اجتماعی	۱۰۰/۴۹۳	۳۸۰	۰,۰۰۰	۴/۰۷۱	۴/۲۳۳
تقویت باورهای دینی	۷۹/۴۶۶	۳۸۰	۰,۰۰۰	۳/۰۷۳	۳/۲۳۱
احیای هویت در روستاها	۴۲/۸۵۴	۳۸۰	۰,۰۰۰	۳/۴۷۱	۳/۷۱۴
تولید و گسترش برنامه های فرهنگی ° هنری متناسب برای روستاییان	۴۲/۴۶۱	۳۸۰	۰,۰۰۰	۲/۹۱۴	۳/۱۹۵
پاسداشت میراث فرهنگی و اسلامی در جامعه	۸۷/۹۴۱	۳۸۰	۰,۰۰۰	۲/۸۸۸	۳/۱۶۹
افزایش دسترسی به کتابخانه	۹۵/۸۹۲	۳۸۰	۰,۰۰۰	۲/۹۶۴	۳/۱۴۵
رواج ارزش های اخلاق پسندانه و کرامت انسانی	۱۴۰/۴۲۷	۳۸۰	۰,۰۰۰	۳/۶۷۱	۳/۹۵۵
تقویت هویت ملی، دینی، بومی در بین روستاییان	۱۵۵/۸۸۱	۳۸۰	۰,۰۰۰	۳/۸۳۱	۴/۴۲۱
احیای مراکز فرهنگی در طرح های کالبدی	۴۳/۲۱۶	۳۸۰	۰,۰۰۰	۳/۳۸۰	۳/۶۲۷
تقویت نهاد خانواده و حمایت از همسرگزینی پایدار	۱۳۵/۸۲۵	۳۸۰	۰,۰۰۰	۳/۹۴۳	۴/۱۰۲

منبع: نگارندگان

با توجه به جدول بالا، مقدار معناداری ۰/۰۰۰ با سطح کمتر از ۰/۰۱ می باشد و از طرف دیگر نمرات حد پایین و حد بالای همه شاخص ها مثبت می باشد و باهم دیگر فرق می کند، بنابراین با ۹۹ درصد اطمینان می توان گفت که توجه به پیوست فرهنگی در مناطق روستایی شهرستان کهنوج بسیار کم است. فرضیه تایید شد.

۶. نتیجه گیری

پیوست فرهنگی از مفاهیم جدیدی است که به دنبال واژگان راهبردی مهندسی فرهنگ و مهندسی فرهنگی و مدیریت فرهنگی توسط مقام معظم رهبری در تاریخ ۸۶/۹/۱۷ طرح گردیده و علاوه بر این که موضوع مراکز عمده سیاستگذاری قرار گرفته، اذهان بسیاری از مراکز علمی و تحقیقاتی و پژوهشگران را به خود معطوف نموده است. از طرفی هر فرهنگ معرف تفسیر و نگرشی خاص از جهان است. در آن فرهنگهای خاص یا جنبه های خاصی از فرهنگ به عنوان پیوستاری فرهنگها در زمانهای مختلف در هم آمیخته یا از هم متمایز شده اند. در جریان تکامل طولانی، بسیاری از فرهنگها برای بیگانگان واژه هاه و قواعد رفتار متفاوتی در مورد چگونگی برخورد با آنها پدید آوردند. فرهنگ به عنوان وسیله ای برای تعریف هویت خویش و ایجاد تحرک مردم است که، با توجه به تغییرپذیر بودن فرهنگها، این مقوله برای فهم و تطور اجتماعی اهمیت میابد. شکی نیست که فرهنگها، به معنای مجموعه در هم تنیده های از ارزشها، اعتقادات یا شیوه های رفتاری نامیرا نیستند فرهنگ آشکارا از ساختارها، ستیزه گری و تطور اجتماعی تأثیر میپذیرد. ساختار اجتماعی و فرهنگی هر جامعه به دلیل ماهیت وجودی خود در بستر زمان دچار تغییر و حتی تحول است. بدین سان مشاهده تغییرات در روستاها در پی دگرگونی هنجارهای اجتماعی امری طبیعی است که متعاقب آن در سیمای روستا و به خصوص در کالبد معماری آن تحولاتی به وجود آمده است. این تحقیق به منظور بررسی توجه به پیوست فرهنگی در مناطق روستایی شهرستان کهنوج انجام شده است. نتایج مطالعات نشان می دهد که بیشترین توجه به پیوست فرهنگی در زمینه تقویت هویت ملی، دینی، بومی در بین روستاییان، رواج ارزش های اخلاق پسندانه و کرامت انسانی و تولید و گسترش برنامه های فرهنگی هنری متناسب برای روستاییان، کمترین توجه به شاخص های چون احیای مراکز مذهبی، تقویت همبستگی های اجتماعی، تقویت باورهای دینی می باشد. همچنین با توجه به آزمون تی تک نمونه ای مشخص شد که توجه به پیوست فرهنگی در مناطق روستایی شهرستان کهنوج بسیار کم می باشد. و از طرفی دیگر نتایج تحقیق بیانگر این مطلب است که توجه به پیوست فرهنگی در روستاها باعث افزایش مشارکت روستاییان در همه ابعاد آن برای رسیدن به توسعه می باشد. در همین راستا مطالعه فتحی و یوسفی به تبیین لزوم تعریف پیوست فرهنگی در طرح های روستایی اقدام کردند. همچنین معروفی در به این نتیجه رسید که چنانکه بررسی ساختمان ها و شهرها نه تنها بیانگر عدم هماهنگی آن ها با ارزش های فرهنگی جامعه می باشد بلکه نکته قابل تامل این است که با گذشت زمان گسستگی طرح ها از فرهنگ و ارزش های ایرانی و اسلامی بیشتر شده و در عوض ردپای تقلید از فرهنگ بیگانه و به ویژه غرب در عرصه عمرانی افزایش می یابد. تهیه پیوست فرهنگی برای پروژه های عمرانی می تواند در هویت بخشی به ساخت و ساز در بخش معماری و شهرسازی ایران نقش مهمی ایفا کند. همچنین فاضلی با بر شمردن ضرورت های تدوین پیوست اجتماعی و فرهنگی برای پروژه ها و برنامه های توسعه و مدیریت شهری، فواید مرتب با این اقدام و عقلانیت مندرج در آن را تشریح می کند؛ و در نهایت راهکارهای بهبود وضع موجود، مطالعات ارزیابی تأثیر اجتماعی و فرهنگی و تدوین پیوست فرهنگی و اجتماعی برای پروژه ها و برنامه های مدیریت شهری را ارائه می کند. شریتیان نیز بیان می کند که مدیریت شهری، در کنار پاسداشت ارزش های حاکم بر شهرها، باید سعی نماید که مشارکت پایدار شهروندان را در جهت نهادینه کردن این فرایند تثبیت

نمایند، بنابراین نهادینه سازی نظم فرهنگی از طریق مشارکت پایدار شهروندان منجر به پیشرفت پایدار زندگی جامعه شهر نشین خواهد شد. شایان ذکر است که نتایج مطالعه حاضر با اکثر مطالعات انجام شده در این زمینه همخوانی و اثبات شد.

۷. منابع و مآخذ

۱. از کیا، م.، زنجانی، ح.، سیدمیرزایی، م و برغمندی، ه. (۱۳۹۳)، «بررسی سطح توسعه اجتماعی در شهر تهران»، فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی ایران، دوره ۴، شماره ۶، صص ۷-۲۱
۲. پوردیهمی، شهرام. (۱۳۹۰). فرهنگ و مسکن. فصلنامه مسکن و محیط روستا، تهران، شماره ۱۳۴.
۳. خاکپور، مژگان. شیخ مهدی، علی. (۱۳۹۰). بررسی تاثیر فرهنگ و تغییرات اجتماعی بر مسکن روستایی گیلان، دو فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۲۷، تهران، صص ۲۴۶-۲۲۹
۴. دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، (۱۳۹۲). نقشه مهندسی فرهنگی کشور
۵. دهشیری، م. (۱۳۹۳)، جایگاه هم-افزایی فرهنگی در توسعه اجتماعی کشور، مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، دوره ۲، شماره ۶، صص ۲۵-۴۴
۶. رستگاری، حمید، نوری پور، مهدی. (۱۳۹۸). سنجش و ارزیابی سطح توسعه یافتگی مناطق روستایی بخش مرکزی شهرستان فلاورجان: کاربرد تحلیل شبکه عصبی مصنوعی. آمایش محیط، ۱۲(۴۴)، ۱۷۹-۲۰۰
۷. رستنده، امین. (۱۳۸۸). ویژگی های بنیادین منظر فرهنگی در فضاهای روستایی کوهستانی در غرب ایران، مطالعه موردی: روستای رکانه و روستای شهرستانه، فصلنامه پژوهش های جغرافیای انسانی، شماره ۶۷، صص ۹۷-۸۵.
۸. رضایی، علی. (۱۳۸۸). درنگ و درایتی پیرامون تحلیل جامعه شناختی و تبیین مفهومی پیوست فرهنگی. دسترس در www.faeac.ir
۹. زارعی یعقوب، رحمانیان کوشکی مهدی. سنجش سطح توسعه روستایی شهرستان های استان بوشهر با تاکید بر برخی شاخص های اجتماعی. مطالعات توسعه اجتماعی - فرهنگی. ۱۳۹۶؛ ۶(۱): ۸۱-۱۰۴
۱۰. زارعی، یعقوب. (۱۳۹۵). سنجش برخی شاخص های توسعه اجتماعی در مناطق روستایی (مورد مطالعه: استان هرمزگان). یعقوب زارعی. برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، ۷(۲۸)، ۱۹۹-۲۳۵
۱۱. زارعی، یعقوب. (۱۳۹۵). سنجش توسعه در مناطق روستایی با تأکید بر برخی شاخص های اجتماعی - فرهنگی مورد مطالعه: شهرستان های استان خراسان رضوی. مطالعات فرهنگی خراسان، ۱۱(۲)، ۷۵-۵۱
۱۲. شربتیان. محمد حسن. (۱۳۹۰). جامعه شناسی پیوست فرهنگی در حوزه مدیریت شهری،
۱۳. صالحی میلانی، ساسان و محمدی، مریم (۱۳۸۹). اهداف و شاخص های تحقق پایداری فرهنگی، دو فصلنامه معماری و شهرسازی، شماره ۵، تهران، صص ۹۸-۸۱

۱۴. صالحی میلانی، ساسان. محمدی، مریم. (۱۳۹۰). تدوین شاخصهای سیاستگذاری با هدف تحقق پایداری فرهنگی؛ مورد پژوهشی: منطقه کلانشهری تهران، دو فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۲۷، تهران، صص ۴۱-۵۸.
۱۵. عینالی، جمشید و حسن قاسملو، ۱۳۹۶، سنجش سطح توسعه یافتگی مناطق روستایی با استفاده از مدل TOPSIS مطالعه موردی شهرستان زنجان، اولین همایش اندیشه ها و فناوری های نوین در علوم جغرافیایی
۱۶. فاضل نیا، غریب و همکاران. (۱۳۸۹). ارزیابی برنامه های توسعه فرهنگی در مناطق روستایی بخش مرکزی شهرستان رستم، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، دوره سوم، شماره ۳، صص ۱۷۷-۱۴۹.
۱۷. فتاحی، احمد، قرایی منش، سمانه، قرایی منش، علی. (۱۳۹۵). سنجش درجه توسعه یافتگی اقتصادی-اجتماعی در مناطق بیابانی (مطالعه موردی: منطقه آب جاغ جاغ، سمیرم). خشکبوم، ۵(۲)، ۳۹-۲۹.
۱۸. فتحی، میلاد. یوسفی، امیرحسین. (۱۳۹۵). لزوم تدوین پیوست فرهنگی در طرح های هادی روستایی، کنفرانس ملی کشاورزی پایدار محیط زیست و توسعه روستایی.
۱۹. کریمی فرزاد، احمدوند مصطفی. مدل سازی سطوح توسعه یافتگی مناطق روستایی بخش مرکزی شهرستان بویراحمد. نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی. ۱۳۹۳؛ ۱۴ (۳۳): ۹۱-۱۱۱
۲۰. محسنی، محمد. (۱۳۷۸). مقدمات جامعه شناسی، چاپ سوم، نشر دوران، تهران.
۲۱. معروفی، ناصر. (۱۳۹۴). ضرورت تهیه پیوست فرهنگی در معماری و شهرسازی، اولین کنفرانس معماری اسلامی، میراث شهری و توسعه پایدار، بهمن ۹۴.
۲۲. ملکی. سعید. مودت، الیاس. (۱۳۹۴). رویکردی بر انسجام ملی ° منطقه ای با ارزیابی تنوع و پیوستگی فرهنگی ° قومی در شهرها نمونه موردی استان خوزستان. هشتمین گنگر انجمن ژئوپلیتیک ایران: همدلی اقوام ایرانی؛ انسجام و اقتدار ملی، مهر ماه ۹۴.

23. Assefa, G. & Frostell, B. (2007) Social Sustainability and Social Acceptance in Technology Assessment: A Case Study of Energy Technologies , Technology, in Society, No.29, pp. 63-78.

Study of historical and cultural attachment in rural areas of Kohnouj

Maryam Rezaei¹

Tayebeh Dehghan²

Hossein Doosti Moghadam³

Maliheh Doosti Moghadam⁴

Date of Receipt: 2019/09/18 Date of Issue: 2019/09/19

Abstract

Culture plays a central role in economic, political, managerial, or production decisions as a guide to macro decisions. Culture is like a spirit that is present in all the various activities of the country. On the other hand, despite the great importance of culture in the development of human societies, especially rural settlements, this issue remains neglected in the objectives, guidelines and criteria of conducting rural development studies. For this reason, the present study aimed to investigate the attention to cultural attachment in rural areas of Kohnouj. The research method is descriptive-analytical and data collection is done through library and field research. Data were analyzed by SPSS16 software using one-sample t-test. The results show that due to the cultural attachment in the villages of Kohnouj city is very low. On the other hand, the results of the questionnaire indicate that the greater the cultural attachment, the greater the proportion of rural people contributing to development.

Keyword

Cultural attachment, rural development, villagers, Kohnouj city

¹. Ph.D student of History of Payam Noor University of Qom

². Master of Geography and Rural Planning Student, University of Sistan and Baluchestan

³. Master of Geography and Tourism Planning Sistan and Baluchestan University of Regional Planning (H.doostizabole@gmail.com)

⁴. Master of Geography and Urban Planning Student of Zabol University